

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — IE ECONOMPOLITICĂ — FINANȚE

Director: DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Redactor-proprietar: I. S. CODREANULicențiat în Drept și științe de Stat
Avocat**A B O N A M E N T U L**

Pe an, în România, cu Tabla, . 45 lei

6 luni 20 „

3 luni 10 „

Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

**Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet**

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația

București, CALEA RAHOVEI

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98 —**S U M A R**— **Istoricul organizării judecătorești în Dobrogea**, de d-l R. Valenescu, judecător.**JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:**— Casație s. I: *Toma Radu Vasii ș. a., cu Ion Vasii ș. a.* (Incheierea de admitere în principiu a unui partagiu este o adevărată hotărâre și ca atare urmează a fi atacată în termen util după normele stabilite de lege; rămânând definitivă constituie autoritate de lucru judecat);— Casație s. II: *Societatea de asigurare «Victoria» cu D. Samson, Max Wolf și Hercu Grimberg* (Deși nu se poate acorda termen pentru plata amendei în cazul când opoziția sau apelul sunt făcute pe timbru insuficient, totuși dacă procesul se amână pentru lipsa de procedură, nu se poate anula acel apel sau opoziție când la ziua înfățișării lor, adică atunci când procedura este îndeplinită, partea justifică plata amendei sau a timbrului);— Tribunalul jud. Fălciu: *Elena Titus Dimitriu cu Iftie Marcovici* (Prin zid comun între două proprietăți, în sensul art. 590 c. civ., se înțelege orice zid existând între două clădiri sau între două terenuri împrejmuite; prin urmare, un zid ce face parte integrantă dintr-o clădire nu poate fi considerat ca comun pentru ca vecinul să se poată servi de el spre a-și sprijini pe el o clădire);**JURISPRUDENȚA STRĂINĂ:**— Curtea de apel din Douai: Acela care a fost lipsit d: un lucru mobil printr'un abuz de încredere, prin violarea unui depozit și chiar printr'o escrocherie sau înșelăciune, n'are acțiune în revendicare contra terțiului posesor al acestui lucru, ci numai o acțiune personală, cu o **Observație** de d-l profesor D. Alexandresco.**Rezumatele Jurisprudenței Curții noastre de Casație**— **Casație s. I: No. 1: Hotărâri.**—Pronunțarea lor.—Termenul în care au a fi pronunțate.—Dacă neobservarea celui termen atrage nulitatea hotărârii.—Art. 151 legea de organizare judecătorească; **No. 2: Acțiune în reducere.**—Divizibilitatea ei.—Condițiunile sub care moștenitorii rezervatori o pot intenta.— **Casație s. II: No. 1: Executare.**—Suspendarea executare.—Hotărârea dată de tribunal în apel.—Executarea ei de judecătorul de pace prin delegațiune.—Dreptul exclusiv al tribunalului a suspenda executarea.—Illegalitatea suspendării ordonată de judecăt. de pace.—Recurs în casație.—Admisibilitate.—Art. 31 l. Curții de casație; **No. 2: Loviri.**—Săvârșirea lor de către perceptor cu ocazia funcțiunii sale.—Dacă intră în prevederile art. 148 c. p.—Soluție negativă.—Art. 238 c. pen.; **No. 3: Invoeli agricole.**—Infrațiuni.—Competința judecătorului de pace.—În ce caz există dreptul de apel.—Art. 76, 108 și 100 modificat la 1912.— **Casație s. III: Casație.**—Competința secțiunii a doua.—Contravenție la legea monopolului vânzării băuturilor spirtoase.—Art. 5 legea Curții de casație; **No. 2: Patentă.**—Bancher care vînde și bilete de loterie.—Așezarea taxei de 5% și asupra beneficiului rezultat și din aceste operațiuni.**Istoricul organizării judecătorești în Dobrogea**

Fiind la ordinea zilei, chestiunea organizării justiției în noul teritoriu anexat României, cred că prezintă oarecare interes a expune în scurt,

transformările prin care a trecut organizarea judecătorească în Dobrogea, anexată României conform tratatului dela Berlin, până ce s'a uniformizat cu cea din restul țării.

La 14 Aprilie 1877 rușii intraseră în România, și începuseră războiul contra turcilor, iar în luna Mai același an, Dobrogea era ocupată de ruși, armata turcă retrăgându-se în spre sud; odată cu armata s'au retras și toate autoritățile turcești, printre care și autoritățile judiciare luând cu ele și toată archiva, astfel că guvernul rus nu a luat în primire nici un act judecătoresc dela turci.

Pentru că se simțea nevoe de organizarea justiției în Dobrogea, rușii au înființat în centrele mai importante, **consiliu judecătorești**, compuse dintr'un președinte și doi membri. Limba oficială în acte era cea bugară, deși printre membrii consiliilor judecătorești, erau și români, bine înțelește dobrogeni.

Sub guvernul rus a stat Dobrogea, până la 17 Noembrie 1878, când a fost anexată de fapt României, iar autoritățile judecătorești atunci existente în Dobrogea au fost predate în regulă cu archiva și mobilier guvernului român.

Această archivă veche a autorităților judecătorești de pe timpul guvernământului rus, se găsește și astăzi la fostele reședințe de consilii judecătorești ca: Constanța, Mangalia, Hârșova, Medgidia, Babadag, Tulcea, devenite în urmă tribunale de ocol.

Delegatul ministerului de justiție în comisia pentru primirea Dobrogei a fost G. Liciu, care avea însărcinarea de a lua în primire archiva și mobilierele autorităților judecătorești.

Predarea în regulă a arhivei judecătorești a avut o utilitate, căci hotărârile date de instanțele judecătorești sub guvernământul turc și rus, aveau autoritate de lucru judecat în fața instanțelor judecătorești de sub guvernul român.

Astfel în ceea ce privește afacerile penale, în timpul funcționării tribunalelor de ocale în Dobrogea, substitutul de procuror cerceta toate do-

sarele vechi și nu mai deschidea acțiune publică pentru acele definitiv judecate sub ruși.

În ceea ce privește hotărârile civile, utilitatea existenței dosarului afacerii, era evidentă, când se cerea executarea unei hotărâri sau investirea cu formula executorie; în această privință Ministerul de justiție prin ordonanța No. 2240/79 recomandă tribunalelor de ocoale a studia dosarele când se prezintă hotărâri date de fostele tribunale turce și ruse, spre a se vedea dacă toate formele au fost îndeplinite și că hotărârile sunt într'adevăr definitive, iar în caz contrar să se citeze părțile înaintea tribunalului pentru a auzi observațiile ce au de făcut.

Pentru funcționarea justiției, guvernul român a alcătuit «*Regulamentul de administrație publică asupra organizării judecătorești în Dobrogea din 11 Noembrie 1878*» ale cărui dispozițiuni esențiale sunt următoarele:

Se înființează în comunele rurale judecătoriile comunale compuse din primar și 2 jurați; asemenea judecătorii comunale nu le aveam încă dincoace de Dunăre, unde au fost create prin legea din 9 Martie 1879.

În comunele reședințe de sub diviziuni administrative se înființează câte un tribunal de ocol compus din un judecător, un supleant, un substitut de procuror, grefier și doi copişti; asemenea tribunale au fost la: Tulcea, Constanța, Sulina, Măcin, Babadag, Hârșova, Mangalia, Medgidia și Rasova.

Crearea acestor tribunale de ocol cu competența tribunalelor de județ din țară, se explica prin faptul că judecătoriile de ocoale în acest timp nu existau nici în țară, de oarece atribuțiile judecătorilor de ocol se dăduseră iarăși subprefecților prin legea din 17 Mai 1875, iar pe altă parte se explică crearea tribunalelor prin faptul depărtării orașelor unde se înființaseră asemenea tribunale, de capitalele de județ: Tulcea și Constanța, și lipsa de comunicație, astfel că era o mare înlesnire pentru justițiabili, ca să nu se mai transporte până la capitalele de județ, pentru afaceri judecate în prima instanță și acte autentice. De altfel personalul acestor tribunale de ocol, care a continuat a exista până la legea de organizare judecătorească în Dobrogea din 1886, îl vedem redus după un an dela înființarea tribunalelor, la un judecător și un supleant, care îndeplinea și atribuțiile substitutului, deci același personal ca și la judecătoriile de ocol din țară create prin legea din 1879, cu toate că aceste tribunale aveau aceiași competență ca tribunalul de județ din țară.

Guvernul român arătând o deosebită solici-tudine pentru populația musulmană din Dobrogea, a prevăzut în regulament crearea a câte o jude-

cătorie mahomedană în fiecare reședință de tribunal de ocol, pentru ca musulmanii să poată fi judecați în afaceri referitoare la organizarea familiei, căsătorii, divorț și succesiuni, de către magistrați de aceeași origină și religie și conform dreptului musulman; judecătoria mahomedană se compunea dintr'un: hogo și doi membri.

În orașele Tulcea și Constanța se înființă câte un tribunal de apel compus din: 1 președinte, 2 membri, un supleant, un prim-procuror, și un procuror; tribunalele de apel pe lângă apelurile venite dela tribunalele de ocol și judecătoriile mahomedane, mai judecau și cauzele de competența juriului.

Atât pe lângă tribunalele de ocol cât și pe lângă cele de apel mai erau câte doi membri aleși de populație și retribuiți cei dela tribunalul de ocol cu 600 lei anual iar cei dela tribunalul de apel cu 1200 lei anual. Dintre acești doi membri unul era musulman.

După cum vedem regulamentul combina sistemul numirii de guvern a magistraților cu acel electiv, și aceasta credem că tot din solici-tudinea ce voia să o arate populației din Dobrogea.

De altfel din cercetarea arhivei tribunalului de ocol Hârșova pe anii 1878—1885, nu am putut vedea luând parte la vreo ședință pe lângă judecătorul tribunalului, pe cei doi membri asessori; nu știm dacă și la celelalte instanțe să fi fost tot așa; în art. 52 din regulament, într'adevăr se prevedea că până la alegerea membrilor tribunalelor de ocoale și apel, aceștia vor putea judeca numai cu completul judecătorilor permanenți sau asistați de arbitri notabili, orându-și de Ministerul justiției, după recomandarea delegatului special; asemenea arbitri iarăși nu vedem figurând în hotărârile tribunalului Hârșova, de oarece nu fuseseră numiți de minister.

În art. 24 din regulament se arată că în materie civilă și comercială, tribunalele de ocol vor judeca la trebuință după equitate și după legile bune credințe; prin urmare se acorda judecătorilor facultatea de a trece peste formalismul și strictetea legilor conducându-se după equitate.

Părțile nu puteau fi reprezentate sau asistate de advocați, decât înaintea tribunalului de apel, iar advocații trebuiau să aibă autorizația Ministerului de justiție, fără de care nu ar fi putut exercita profesiunea în Dobrogea.

Toți magistrații numiți în baza regulamentului, erau inamovibili pe doi ani; salariile erau mult mai mari ca cele ale magistraților din țară, astfel: președintele trib. de apel 900 lei; membrii 750; supleant 600; prim-procuror 750; procuror 500; judecător trib. ocol 500; supleant și substitut 350.

Cu punerea în lucrare a regulamentului a fost

însărcinat: M. Poenaru-Bordea, ca delegat special al Ministerului de justiție.

Regulamentul a fost tipărit în limbele: română, turcă, greacă și bulgară, avându-se în vedere naționalitățile cele mai numeroase din Dobrogea.

Acestea sunt în rezumat dispozițiile esențiale ale regulamentului în baza căruia a funcționat justiția în Dobrogea, până la legea pentru organizarea judecătorească în Dobrogea din 1886.

Legea pentru organizarea Dobrogei din 9 Martie 1880, în art. 57—64 se ocupă «Despre puterea judecătorească». Prin aceste articole, se arată că legile civile și criminale din România și tribunalele judecătorești se introduc și în Dobrogea, cu excepția tribunalelor mahomedane; se mai arată că în locul tribunalelor de ocol se înființează judecătoriile de ocol, iar în Tulcea și Constanța câte un tribunal de prima instanță; totuși tribunalele de ocol ca și cele de apel, după cum am văzut mai sus, au continuat să funcționeze conform regulamentului din 1878, până la legea din 30 Martie 1886, când au fost abrogate și art. 57—64 din legea organizării Dobrogei din 1880.

Legea din 30 Martie 1886 asupra organizării judecătorești în Dobrogea, ca dispozițiuni mai principale, a menționat judecătoriile comunale, care existau și în restul țării în baza legii din 9 Martie 1879; în locul tribunalelor de ocoale a înființat judecătoriile de ocoale, având aceiași competență și personal ca și judecătoriile din țară. La Tulcea și Constanța se înființează câte un tribunal de județ, care pentru orașele Tulcea și Constanța îndeplinește și atribuțiile judecătoriilor de ocoale.

Pentru toată Dobrogea se înființă o Curte de apel la Tulcea, care funcționa și ca Curte criminală și care s'a desființat, când s'a mutat reședința Curței de apel din Focșani, la Galați, trecând la aceste din urmă toate atribuțiunile Curței de apel din Tulcea (Legea din 30 Martie 1886 pentru strămutarea Curței de apel din Focșani la Galați).

Ca dispozițiuni caracteristice în această lege avem instituția *arbitrilor*. Conform art. 10—12 din lege părțile puteau veni la judecătoriile de ocol cu câte un arbitru, care împreună cu judecătorul căutau a împăca pe părți, dar care arbitri nu aveau decât vot consultativ.

Credem că desființându-se membri asesori prevăzuți de art. 6 din regulamentul din 1878, legiuitorul din 1886 a căutat să mai lase încă locuitorilor Dobrogeni, mijlocul de a se folosi de o justiție mai apropiată și mai înțeleasă de ei,

întrucât foștii membri prevăzuți de regulament ca și acești arbitri erau aleși de justițiabili.

Când legea judecătoriilor de pace din 1894 a abrogat dispozițiile legii din 1886 referitoare la judecătoriile de ocol, a abrogat și dispozițiile referitoare la arbitri, pe care îi mai găsim astăzi numai în art. 217 al. b din legea pentru organizarea judecătorească din 1909 la tribunalele mahomedane.

Legea din 1886 a desființat și judecătoriile mahomedane din reședințele de tribunal de ocol și s'au înființat numai două tribunale mahomedane la Tulcea și Constanța, care există și astăzi pentru afaceri dintre musulmani referitoare la organizarea familiei, căsătorie, succesiuni abintestat; se prevedea însă că părțile se pot adresa și jurisdicției de drept comun, care va judeca litigiul conform legilor și uzurilor mahomedane, prin această dispoziție voind să se facă oare cum o tranziție dela regimul excepțional la cel de drept comun.

Atât legea din 1886 cât și regulamentul din 1878, nu prevedea judecători de instrucție pe lângă tribunalele din Tulcea și Constanța, procurorii îndeplinind funcțiunile acestora.

Prin art. 34 din legea din 1886 se arată că tribunalele Tulcea și Constanța în cazurile în care judecă ca primă instanță și cu drept de apel, pot ține ședință și da hotărâre și cu un singur judecător; vedem deci aplicat sistemul judecătorului unic.

Legea din 30 Martie 1886 a fost modificată prin *legea din 15 Aprilie 1888* «pentru înființarea a câte o judecătorie de ocol în orașele Tulcea și Constanța și modificarea art. 6, 32, 35 și 36», când li s'au luat tribunalelor Tulcea și Constanța atribuțiile de judecătorie de ocol pentru orașele Tulcea și Constanța.

La 1 Septembrie 1890 apare legea pentru organizarea judecătorească, care prin art. 164 arată că este aplicabilă Dobrogei numai în dispozițiile privitoare la pozițiunea membrilor ordinului judecătorec și la onorariul lor, deci în celelalte privințe rămânea în vigoare tot legea pentru organizarea judecătorească în Dobrogea din 1886.

Legea pentru judecătoriile de pace din 3 Martie 1894, a abrogat prin art. 77 și titlurile 1 și 2 ale legii din 1886, referitoare la judecătoriile comunale și judecătoriile de ocoale și dela această dată se unifică organizarea judecătoriilor de ocol din Dobrogea cu cele din țară.

Au rămas însă în vigoare celelalte dispozițiuni ale legii din 1886 referitoare la titlurile neabrogate; de asemenea a rămas în vigoare și dispo-

ziția excepțională referitoare la exercițiul profesiei de avocat în Dobrogea, prevăzută de art. 57 din legea din 1886, ca fiecare avocat să aibă autorizația Ministerului de justiție, și care dispoziție a fost abrogată prin art. 92 din legea avocaților dela 1907.

Legea din 1 Aprilie 1894 înființează câte un judecător de instrucție la tribunalele Tulcea și Constanța și dă procurorilor și judecătorilor de instrucție din Dobrogea aceleași atribuții ca și celor din restul țării.

Legea organizării judecătorești în Dobrogea din 1886, a fost aproape complet abrogată prin legea organizării judecătorești din 23 Martie 1909, art. 220 al. 5, de când organizarea judecătorească este aceeași în Dobrogea ca și în restul țării, rămânând speciale Dobrogei conform art. 217 legea de mai sus, numai dispozițiile referitoare la tribunalele mahomedane din Tulcea și Constanța precum și la funcționarea Curtei de apel din Galați ca Curte criminală în locul juriului pentru afacerile criminale din Dobrogea.

Această din urmă dispoziție excepțională este însă desființată prin legea pentru introducerea în Dobrogea a juriului prevăzută de art. 105 din Constituție, din 28 Februarie 1913, rămânând specială Dobrogei numai instituția tribunalelor mahomedane, această menținere fiind justificată, după cum arată d-l Ministru de justiție în expunerea de motive a legii citată mai sus în considerațiunea că «dreptul musulman are sursa fundamentală în dreptul și legile religioase, așa că orice modificare adusă regimului care cărmuște organizarea familiei, regimul ereditar și celelalte chestiuni lăsate în judecata tribunalelor mahomedane, ar constitui o atingere gravă adusă religiunii însăși, ceia ce jignind cele mai înalte sentimente, ar vătama bunei rândueli și protecțiunii ce se datorește populațiunii musulmane, ce se mai găsește în cele două județe din dreapta Dunării, populațiune atât de credincioasă patriei adoptive».

R. VALENESCU

Judecător ocolul Hârșova

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 17 Maiu 1913

Președenția d-lui **C. R. MANOLESCU**, președinte

Toma Radu Vasii și alții cu Ion Vasii și alții

Incheierea de admitere în principiu a partagialui. — Dacă pot fi considerate ca încheieri pregătitoare sau ca hotărâri. — Rămânerea definitivă a unei încheieri de acest fel. — Dacă și în ce mod constituie lucru judecat. — (Art. 94, 98 și 99 din legea jud. de ocoale).

Incheierea de admitere în principiu a unui partagiu rezolvând contestațiuni relative la calitatea și dreptul de succesiune al părților, cum și la masa

succesorală, ea este o adevărată hotărâre iar nu o încheiere de orice fel prevăzută de art. 94 din legea judecătorilor de ocoale, și acea hotărâre nu mergea să fi atacată deosebit după normele stabilite de lege; iar dacă hotărârea aceea sau cartea de judecată n'ar fi apelată în termen util conform art. 98 și 99 din legea jud. de ocoale, ea e rămasă definitivă, și constituie autoritate de lucru judecat în privința celor ce constată, deci și a dreptului de succesiune al comorșenilor.

Prin urmare, în acest caz, litigul fiind transat printr-o hotărâre definitivă, prescripțiunea acestui drept nu mai putea fi invocată, iar tribunalul admitând contrariu a violat și rău interpretat art. 94 din legea jud. de ocoale *).

Decizia 370/913. — Casată după recursul făcut de Toma Radu Vasii sentința Trib. Buzău No. 278/911, dată în proces cu Ion D. Vasii ș. a.

Curtea.

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier V. Rossy :

Pe d-l avocat Artenie Moldoveanu, în desvoltarea motivelor de casare: și

Pe d-l avocat V. Nicolescu, în combateri.

Deliberând.

Asupra motiunii de casare :

A violarea autorității lucrului judecat. Violarea și greșită interpretare a art. 94 și 99 legea jud. de ocoale de oarece hotărârea prin care se stabilește calitatea părților și masa succesorală de împărțit chiar sub actuala lege a judec. de ocoale este o hotărâre susceptibilă de a fi atacată cu apel mai înainte de pronunțarea hotărârei prin care se atribuie părților loturile formate și prin urmare dacă o asemenea hotărâre prin care instanța de fond stabilește calitatea părților și masa succesorală de împărțit, a rămas definitivă prin neapelare, ea constituie în asemenea caz autoritate de lucru judecat și prin urmare cesțiunea mesei succesorală nu mai poate fi discutată cu ocaziunea apelului făcut în contra hotărârei prin care se atribuie părților loturile formate de expert; că prin urmare, mijlocul de apărare bazat pe prescripția de 3 ani a acțiunii are a fi invocat cu ocaziunea admițerii în principiu a cererii de eșire din indiviziune, iar nu cu ocaziunea atribuirii loturilor trase la sorți. În adevăr, am susținut și - Trib. a constatat că este exact în fapt - că acțiunea de partaj ce am intentat a fost admisă în principiu la prima instanță prin jurnalul din 18 Februarie 1910, față fiind intimatul de azi, - că acest jurnal care este o adevărată hotărâre n'a fost apelat în termen de 10 zile dela pronunțare, și prin urmare există lucru judecat în ce privește calitatea părților, masa succesorală și quantumul dreptului lor succesoral - și că în apelul ce a făcut contra hotărârii de tragerea loturilor No. 49/910, nu mai putea discuta decât acțiunea de împărțire propriu zisă, adică modul cum s'au format loturile de către expert, - că primindu-se a se discuta asupra acestui apel, prescripțiunea acțiunii, adică a dreptului succesoral s'au violat și s'au interpretat greșit textele suscitute și urmează a se căsa sentința atacată».

Având în vedere că din sentința atacată cu recurs rezultă că Radu Dragomir Vasii autorul recurențelor intentând acțiune de partaj la judecătoria oc. rural Vintilă-Vodă, contra lor Ion D. Vasii I, Ion D. Va-

*) Acest rezumat a fost publicat în No. 52/913, pag. 610.

sii H. Gh. D. V siii, Nic D. Vasii și Maria Drăgulin Sinerică pentru pământul rural rămas pe urma defuncției Dragomir Văsiu, prima instanță a admis mai întâi în principiu acțiunea de eșire din indivizie, prin încheierea dela 18 Februarie 1910 când au fost făcū toate părțile, stabilind masa succesorală și drepturile fiecăruia în succesiune;

Că, apoi, pe baza acestei încheieri s'a ordonat face-rea loturilor și prin cartea de judecată No. 40/911, a admis acțiunea de partaj în întregime atribuind fiecăruia lotul căzut la soții; că, on D. Vasii i, făcând apel contra ecstei din urmă hotărâri și în fața instanței de apel, în opoziție, invocând prescripția dreptului de a mai reclama succesiunea în ce privește pe comos-tenitorii săi intrucât aceștia ar fi stați în inacțiune timp de mai bine de 30 ani, Tribunalul Buzău, pe acest mo- tiv a reformat zisa carte de judecată, și a respins ac-țiunea de partaj ca nefondată;

Având în vedere că recurentul în apel s'a apărat în sensul că apelantul nu mai putea invoca prescripți-nea în apelul făcut contra hotărârei de atribuire a lo- turilor fără a se i-bi în autoritatea lucrului judecat constatat prin încheierea de a 18 Februarie 910 de admi- tere în principiu, rămasă definitivă prin neap-lare; că, Tribunalul respingând acest mod de a vedea, motivează că, încheierea de admitere în principiu, potrivit art. 94 l. jud. ocoale, nu se atacă decât în acelaș mod și odată ca și cartea de judecată, iar prescripțiunea conform art. 1842 c. civ. poate fi opusă în cursul urei instanțe ori când până în momentul când se pronunță hotărârea definitivă;

Considerând că încheierea de admitere în principiu rezolvând contestațiunile relative la calitatea și dreptul de succesiune al părților cum și la masa succesorală — că este o adevărată carte de judecată, iar nu o încheiere de orice fel prevăzută de art. 94 leg. jud. de ocoale și urmează a fi atacată deosebit, după normele stabilite de lege;

Considerând că încheierea dela 18 Februarie 1910, dată în prezența apelantului Ion D. Vasii și neapelată în termen util cont art. 98 și 99 l. jud. de ocoale este rămasă definitivă în aceste condițiuni și constituie au- toritate de lucru judecat în privința celor ce constată, deci și a dreptului de succesiune al comos-tenitorilor;

Că, așa fiind, litigiu în privința dreptului de succe- siune fiind tranșat priatr-o hotărâre definitivă, p e scrip-țiunea acestui drept nu mai putea fi invocată și Tri- bunalul admițând contrariul a interpretat greșit art. 94 l. jud. de ocoale și deci din acest punct de vedere recursul e fondat.

Pentru aceste motive Curtea, casează etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 7 Septembrie 1912

Președenția d-lui I. DOCA consilier

Societatea de asigurare Victor a cu D. Samson, Max Volf și Bercu Grinberg

Timbru. — Apel insuficient timbrat. — Plata amendei și complectarea timbrului la prima zi de înfățișare. — Ce se înțelege prin prima zi de înfățișare. — (Art. 26 și 52 legea timbrului).

Din dispozițiunile art. 26 și 52 din legea tim- brului rezultă că apelul și opoziția făcute pe timbru insuficient, vor fi declarate nule, dacă partea care le-a făcut nu va justifica, chiar la prima zi de înfățișare, plata amendei și com- plectarea timbrului cerut de lege.

Legiuitorul n'a putut să edicteze această dis-

pozițiune excesivă, ca amenda și complectarea timbrului, să fie plătite la prima zi de înfăți- șare, decât numai în scopul ca procesele să nu fie amânate din această cauză; atunci însă când procesul se amână, fie că procedura nu e înde- plinită, fie că de comun acord se cere amânarea, în asemenea cazuri partea nu poate fi decăzută din dreptul de a da curs apelului său, justifi- când la ziua înfățișării procesului, plata amen- dei și a timbrului prescrise de lege. Prin urmare dacă tribunalul nu poate să acorde termen pentru plata amendei, nu poate însă nici anula apelul, când la ziua înfățișării apelului, adică atunci când procedura fiind îndeplinită, apelul este în stare de judecată, partea justifică plata amendei și a timbrului*).

Decizia 177/912. — Casată, după recursul făcut de Societatea Victoria, sentința Trib. Brăila s. I No. 37/912, dată în proces cu D. Samson ș. a.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier G. N. Raicoviciu;

Pe d-l avocat I. Rădoi, în dezvoltare motivelor de casare; și

Pe d-l avocat C. T. Petrescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motipului de casare invocat:

«Volarea art. 52 din legea timbrului, greșită interpretare și exces de putere. Intr'adevăr s'a făcut apel de către socie- tatea de asigurare Generală și reasigurări Victoria din Bucu- rești pe o coală de timbru de 10 lei în loc de una de lei 21, plus taxa specială de una sută lei în contra cărței de judecată No. 67911 a d-lui judec Ocol Urban Brăila, prin care se validase suma de lei 200, ce societatea Victoria se pretinde a fi datorând d-lui D. Samson, debitorul lui Max Wolff. Societatea a complectat timbru după cum se constată din dosarul tribunalului depunând cu petiție în regulă re- cepisa Administrației Financiare Brăila, No 121911 în valoare de 33 lei și s'a oferit apoi în instanță la ziua de 7 Februarie a c, zi în care s'a procedat la judecarea acestui apel și mai înainte de a se proceda la judecarea fondului acestui proces, a se complecta conform petiției adversarului întreaga amendă oferindu-se pe masa tribunalului lei 70 în hârtie timbrată conform art. 26 din legea timbrului; Tribu- nalul însă, violează art. 52 din legea timbrului atunci când respinge apelul societății ca nesuficient timbrat, dând o gre- șită interpretare menționatului articol când hotărăște că prima zi de înfățișare este primul termen fixat de către ju- decător chiar dacă părțile n'au fost chemate, căci cuvintele «chiar la prima înfățișare» din al doilea alineat al art. 52 din legea timbrului, pentru ca procesul să nu se mai amâne din această cauză nu pot fi altfel interpretat decât că prima zi de înfățișare este primul termen când procedura fiind com- plectă cu chemarea părților a sta în instanță se procede la

*) Acest rezumat a fost publicat în No. 74/912, pag. 875.

judecării procesului, cum ar fi fost, în speță în ziua de 29 Noembrie 1911, însă în care zi, procesul s'a amânat prin comun acord, fără a se procedea la judecare iar societatea de asigurare Victoria a și depus cu petiție înregistrată în regulă, taxa și amenda ce a crezut necesară, pentru completarea timbrului, în apelul insuficient timbrat. Că numai aceasta poate să fie interpretarea dată art. 52 din legea timbrului, o spune și reiese clar din art. 26 din legea timbrului care lasă la facultatea părților care a făcut o cerere nesuficient timbrată dacă va voi să se dea curs cererii sale să satisfacă cerințele legii, la prima zi de înfișurare, iar nu la prima zi fixată pentru judecată, cum, când legiuitorul înțelege să se urmeze astfel să exprime clar în lege, cum de exemplu în art. 42, al ultim din legea organică a Curței de casație;

«Că, așa fiind, tribunalul Brăila prin sentința No. 37 din 1912, respingând apelul societății pe chestia tardivității depunerii taxelor pentru completarea timbrului, a comis și un exces de putere dând o astfel de eronată interpretare menționatei text de legi;

Având în vedere sentința supusă recursului prin care trib. Brăila, s. I, a anulat ca nesuficient timbrat apelul făcut de Soc. Victoria contra cărții de judecată cu No. 607 din 1911 a judecătoriei Ocol Urban Brăila, prin care s'a validat poprirea cerată de Max Wolff pe orice sumă de bani societatea ar avea să plătească debitorului său D. Samson, până la concurența sumei de 2000 lei ce Wolff avea să ia printr-o carte de judecată executorie;

Considerând că se constată că apelul societății în contra cărții de judecată No. 607/1911, a fost scris pe o coală timbrată de 10 lei în loc de 20 și fără a se anexa taxa specială de apel de 100 lei conform legii timbrului și legii judecătoriilor de ocoale;

Că tribunalul fixând termenul de 12 Octombrie 1911, pentru judecata apelului, la acest termen după cererea părților prezente, pentru că procedura n'a fost îndeplinită, procesul s'a amânat la 29 Noembrie 1911, când iarăși a fost amânat după cererea părților la 7 Februarie 1912; că, în ziua de 29 Noembrie 1911, Soc. Victoria a depus în Camera de consiliu a tribunalului recepisa Administrației Financiare justificând plata taxei speciale de apel și amenda pentru completarea timbrului;

Că, în ziua de 7 Februarie 1912, intimatul Max Wolff a ridicat incidentul că apelul fiind insuficient timbrat și amenda depusă după prima zi de înfișurare care se înțelege că este primul termen fixat pentru judecata pricinii, adică cel dela 12 Octombrie 1911, apelul este nul și a cerut tribunalului anularea lui;

Că, tribunalul admitând acest incident pe temeiul art. 52 din legea timbrului a anulat apelul;

Considerând că din dispozițiile art. 26 și 52 din legea timbrului, rezultă că apelul și opoziția făcută pe timbru insuficient, vor fi declarate nule, dacă partea care le-a făcut nu va justifica chiar la prima zi de înfișurare plata amenzii și completarea timbrului cerut de lege;

Considerând că legiuitorul n'a putut să edicteze această dispozițiune excesivă, ca amenda și completarea timbrului să fie plătită la prima zi de înfișurare, deât numai ca procesele să nu fie amânate din această cauză;

Că atunci însă când procesul se amână, fie că procedura nu este îndeplinită, fie că de comun acord se cere amânarea, în asemenea cazuri, partea nu poate fi decăzută dela dreptul de a da curs apelului său justificând la ziua înfișurării procesului plata amenzii și a timbrului prescrisă de lege;

Că, prin urmare, dacă tribunalul nu poate să acorde

termen pentru plata amenzii, nu poate însă anula apelul când la ziua înfișurării apelului, adică atunci când procedura fiind îndeplinită, apelul este în stare și în curs de judecată, partea justifică plata amenzii și a timbrului;

Că în speță Tribunalul Brăila anulând apelul societății recurente, a dat o greșită interpretare art. 52 din legea timbrului, așa că motivul de casare este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

NOTĂ. — În acelaș sens: Cas. s. I, decizia No. 125 din 10 Februarie 1912, al cărui sumar s'a publicat în *Curierul Judiciar* No. 21/912, pag. 250. col. 1-a; Cas. s. III, decizia No. 494 din 28 Noembrie 1912 după divergență al cărui sumar s'a publicat în *Curierul Judiciar* No. 6 din 1913, pag. 72 c. l. 2-a

R. B.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI FĂLCIU

Audiența dela 29 Aprilie 1913

Președinția d-lui ALEX. MANDREA, președinte

Elena Titus Dimitriu cu Ilic Marcovici

Sentința civilă No. 117

Zid comun. Condițiuni cerute pentru a exista un zid comun. — Zidul unei construcțiuni vecine cu un loc împrejmuit. — Dacă el poate fi considerat comun. (Articolul 590 din codul civil).

Articolul 590 din codul civil socotește comun orice zid existând între două clădiri sau între două terenuri împrejmuite.

Prin urmare, zidul care face parte integrantă dintr-o clădire vecină cu un loc împrejmuit nu poate fi considerat ca comun, și prin urmare vecinul nu se poate servi de acel zid pentru a-și sprijini pe el o clădire.

Tribunalul

Având în vedere apelurile făcute de Elena Titus Dimitriu și Ilic Marcovici, contra cărții de judecată No. 393/912 a judelei ocolului II Huși, dată în procesul intențiat de cea dintâi pentru daune;

Văzând în ce privește chestiunea de fapt, că din desbateri se constată următoarele: Casele reclamantei Elena Titus Dimitriu din Huși, strada Ioan Mărza, sunt situate alături de ale paritului Ilic Marcovici; în punctul care a dat naștere litigiului de față, Elena Titus Dimitriu avea de un timp îndelungat, clădită o cameră a cărei perete din fund forma zidul despărțitor de proprietatea lui Ilic Marcovici, consistând în dreptul aceluiaș perete, dintr-un loc viran; pe acest loc, în anul 1912 se clădesc niște atenanse de către Ilic Marcovici lipite și sprijinite de zidul despărțitor, ce formează parte integrantă din casa (odaia) reclamantei, mai înalte cu 1 m. 85 c. m. decât acest zid și a căror acoperământ de tablă, căzând oblic pe acel al casei reclamantei, îl acoperă pe o lățime de 3 c. m. în toată lungimea lui dărâmând și hornul situat pe această porțiune;

Având în vedere că în drept se pune chestiunea dacă zidul care desparte casa (odaia) Elenei Titus Dimitriu, de ograda lui Ilic Marcovici, era exclusiv al celei dintâi sau comun ambilor proprietari vecini;

Văzând că art. 590 din codul civil socotește comun orice zid existând între două clădiri sau între două terenuri împrejmuite, nu însă și zidul dintre o clădire și un loc împrejmuit (Marcadé Vol II, p. 613) cu eșul de față; că deci neexistând prezumția de zid mijlociu, și întrucât zidul în chestiune face parte integrantă din clădirea Elenei Titus Dimitriu, susținerile

în sens contrar ale lui Ițic Marcovici nu pot fi ținute în seamă nefiind sprijinite pe vreun titlu;

Văzând că Ițic Marcovici clădind și sprijinându-și atenansele sale pe zidul Elenei Titus Dimitriu, înaintea de a-l face comun conform art. 598—599 din codul civil și colopind parte din acoperământul acesteia, a abuzat de dreptul său de proprietate, violând de două ori pe acel al vecinului său față de care trebuie să fie obligat la restabilirea lucrurilor astfel cum erau înainte, precum și la plata daunelor cuvenite;

Aprecind că daunele suferite de Elena Titus Dimitriu, au fost bine evaluate de judecătorul de ocol la suma de 150 lei și adoptând în totul dispozitivul cărței de judecată apelată;

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător Eugen Petit, tribunalul respinge, etc.

(ss) Al. Mandrea, E. Petit

Grefier (s) V. I. Vasilescu.

CURTEA DE APEL DIN DOUAI

(18 Noembrie 1912)

Mobile.—Prescripție instantanee.—Revendicarea mobilelor pierdute sau furate.—Art. 2279 § 2 C. civ. (1909 C. civ. rom.).—Drept strict.—Neaplicarea acestei dispoziții în caz de abuz de încredere și exerocherie.

Paragraful 2 al art. 2279 C. civil (1909 C. civil român), după care acel care a pierdut un lucru mobil, sau căruia lucrul i-a fost furat, poate să-l revendice dela detentorul lui timp de trei ani din ziua pierderii sau furtului acestui lucru ¹⁾, fiind de strictă interpretare, nu se aplică abuzului de încredere sau exerocheriei; de unde rezultă că acel care a fost lipsit de un lucru mobil printr'un abuz de încredere, prin violarea unui depozit și chiar printr'o exerocherie sau înșelăciune, n'are acțiunea în revendicare contra terțiului posesor a acestui lucru, ci numai o acțiune personală.

OBSERVAȚIE.—Doctrina și jurisprudența sunt astăzi constante asupra acestui punct, mai ales în cât privește abuzul de încredere. Vezi în sensul deciziei de mai sus, C. Paris și Lyon, Sirey, 1906.

¹⁾ Cpr. art. 1007 § 2 C. german. Vezi Saleilles, *Possession des meubles*, p. 298 urm.

2. 170. 171; Sirey, 1908, *Bull. des sommaires*, II, p. 3; C. Douai, D. P. 92 2. 375; Vazeille, *Prescription*, II, 673; Leroux de Bretagne, *Idem*, II, 1330; Troplong, *Idem*, II, 1070; Baudry et Tissier, *Idem*, 897 urm.; Mourlon, III, 2001, 2002; Laurent, XXXII, 277, 594, 595; Aubry et Rau, II, § 183, p. 147, 148, text și nota 9 (ed. a 5-a); Zachariæ, *Handbuch des französischen Civilrechts*, I, § 215 a, p. 538, nota 9 (ed. Anschütz); Dalloz, *Nouveau code civil annoté*, IV, art. 2279, No. 343 urm.; T. Hue, XIV, 517; Beltjens, *Encyclopédie du droit civil belge*, III, art. 2279, No. 51; Colmet de Santerre, VIII, 387 bis XV; Dalloz, *Répert. Supplément*, v^o *Prescription civile*, 168 urm.; Raymond Poincaré (astăzi președintele Republicii franceze), *Revendication des meubles* (teză pentru doctorat foarte remarcabilă, Paris, 1883), p. 242 urm.; D. de Folleville, *Possession des meubles*, 117 urm.; Marcadé, *Prescription*, art. 2279, No. V.—Vezi însă în sens contrar, în privința exerocheriei, Troplong, *Prescription*, II, 1069; C. Paris, Dijon și Bordeaux, Sirey 34. 2. 91; Sirey, 57. 2. 223; Sirey, 59. 2. 452. Adevărul este însă că atât în caz de abuz de încredere cât și de exerocherie, acel care, de bună voe, a încredințat lucrul său altuia, nu are în contra acestui din urmă o acțiune reală, ci o acțiune personală. Vezi Aubry et Rau, *loco cit.*, p. 147, nota 8. *Wo man seinen Glauben gelassen hat, da muss man ihn wieder suchen*, zice o veche maximă germană. (Acolo unde ți-ai lăsat credința, trebuie să te duci s'o cauți). D. A.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE ¹⁾

CASATIE S. I

Recurentul Cost. R. Ganciu ș. a., prin d-nii avocați Atanasiu și Em. Economu.

Intimatul Marin I. Calciu prin d-nii avocați Chiriacescu și Franzescu.

Hotărâri. — Pronunțarea lor. — Termenul în care au a fi pronunțate. — Dacă neobservarea aceluia termen atrage nulitatea hotărârii. — Art. 151 legea de organizare judecătorească.

1. Neobservarea dispozițiilor art. 151 din legea de organizare judecătorească din 1909, în ce privește termenul în care trebuie pronunțate hotărârile judecătorești dela încheierea debaterilor, nu atrage nulitatea hotărârii, ci numai o pedeapsă disciplinară pentru ju-

decători, cum prevede în mod expres art. 151 citat. (Cas. s. I, decizia No. 407 din 29 Mai 1913, prin care se respinge recursul făcut contra sentinței Trib. Ilfov No. 328/912 s. III).

Recurenta Maria A. Atanasovici ș. a., prin d-l avocat D. Negulescu și Atanasovici.

Intimata Maria Maria Al. C. Niculescu-Ianca prin d-l avocat M. Antonescu.

Acțiune în reducere. — Divizibilitatea ei. — Condițiunile sub care moștenitorii rezervatari o pot intenta.

Acțiunea în reducere ca orice acțiune ereditară fiind divizibilă, fiecare moștenitor rezervatar nu o poate intenta decât în limita și pentru garantarea rezervei sale, calculată în raport cu numărul tuturor comos-tenitorilor rezervatari, iar acest calcul constituie o con-

¹⁾ Deciziile ale căror spețe sunt însemnate cu steluță * prezentând o importanță juridică deosebită, vor fi publicate în extenso în numerile viitoare.

statute de fapt care nu poate cădea sub censura Curții de casație. (Casație s. I, decizia No. 453 din 21 Iunie 1913, prin care se respinge recursul făcut contra deciziei Curții de apel Craiova s. I No. 112/912).

CASAȚIE S. II

Recurentul Șerban Niță zis Șerban Nică prin d-l avocat I. Iovan.
Intimata Maria C. Mamuleanu și C. Mamuleanu prin d-l avocat St. Priboi.

Executare. — Suspendarea executării. — Hotărâre dată de tribunal în apel. — Executarea ei de judecătorul de pace prin delegațiune. — Dreptul exclusiv al tribunalului a suspenda executarea. — Illegalitatea suspendării ordonată de judecător de pace. — Recurs în casație. — Admisibilitate. — Art. 31 l. Curții de casație.

1. a) Recursul în casație îndreptat în contra unui act judecătoresc care ar cuprinde un exces de putere sau ar fi făcut fără competență se poate face oricând, deoarece art. 31 paragraf II No. 2 din legea Curții de casație nu prevede niciun termen pentru introducerea unui asemenea recurs.

b) Hotărârea dată de un tribunal neputându-se executa decât prin ordinul acestei instanțe, este evident că și suspendarea executării unei asemenea hotărâri nu se poate obține direct dela judecătorul de pace delegat de tribunal cu efectuarea executării, ci numai prin ordinul tribunalului a cărui hotărâre se execută acesta fiind singura instanță în drept ca să ordone suspendarea unei executări ordonată anterior.

c) Dispozițiunea din art. 106 din legea judecătorilor de ocoale, după care recursul suspendă de drept executarea, nu-și are aplicațiunea decât atunci când e vorba de o carte de judecată dată de judecătorie în ultima instanță și contra căreia se face recurs la tribunal, iar nu și în cazul când e vorba de executarea sentințelor tribunalului date în afacerile venite dela judecătoriile de ocol și contra cărora se face recurs la înalta Curte de casație, în care caz suspendarea executării acestor sentințe se face numai de tribunale și cu respectarea dispozițiilor cuprinse în art. 68 din legea Curții de casație. (Cas. s. II, decizia civilă 137 din 5 Iunie 1913, prin care s'a admis recursul și s'a anulat jurnalul din 30 Martie 1913, al judec. ocol Bucoveni).

Cererea făcută de d-l Procuror general de pe lângă înalta Curte de a se regulă compet. în cauza lui C. Gereanu.
Ministerul Public prin d-l procuror M. Vidrașcu.

Loviri. — Săvârșirea lor de către percepător cu ocazia funcțiunei sale. — Dacă intră în prevederile art. 148 c. penal. — Soluție negativă. — Art. 238 c. pen.

2. Lovirile săvârșite de un percepător cu ocazia funcțiunei sale cad sub prevederile art. 233 din codul penal, iar nu sub acele ale art. 148, care vizează maltrătarile săvârșite prin ofense orale, iar nu maltrătarile corporale sau fizice. (Cas. s. II, decizia penală No. 1142 din 27 Mai 1913, prin care s'a regulat competența trimițând afacerea la judele ocolului rural Ocoale Mari).

Recurenta I. M. Andreiana prin d-l avocat G. Ricci.
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Invoeli agricole. — Infrațiuni. — Competința

judecătorului de pace. — În ce caz există dreptul de apel. — Art. 76, 108 și 100 modificat la 1912.

3. După dispozițiunile adăugate la art. 100 din legea invociilor agricole, prin legea din 1912, competența pentru infrațiunile prevăzute de această lege se determină nu după natura pedepsei de aplicat, ci după cuantumul pedepsei aplicată de judecată, și anu ne judecătorul de ocol judecă cu drept de apel la tribunal dacă pedeapsa pronunțată este amenda dela 25 lei în sus. (Cas. s. II, decizia penală No. 1201 din 31 Mai 1913, prin care s'a casat sentința Trib. Buzău s. I No. 102/913).

CASAȚIE S. III

Recurentul Iancu Flinter prin d-l avocat P. Borș.

Intimatul Ministerul de finanțe prin d-l avocat Al. Zeuceanu.

Casație. — Competința secțiunei a doua. — Contravenție la legea monopolului vânzării băuturilor spirtoase. — Art. 5 legea Curții de casație.

1. Contravențiunile la legea monopolului vânzării băuturilor spirtoase fiind date în competența penală a judecătorului de ocol de a fi judecate, conform art. 51 din legea judecătorilor de pace, recursul făcut în asemenea materie urmează să fie judecat de secțiunea a doua a Curții de casație, care judecă în materie penală. (Cás. III, decizia No. 247 din 20 Maiu 1913, prin care s'a declinat competența și trimes afacerea la s. II-a a înaltei Curții).

Recurenta Admin. financiară Brăila, prin d-l avocat Paraschivescu.

Intimatul Enrico Blumberg, lipsă.

Patentă. — Bancher, care vinde și bilete de loterie. — Așezarea taxei de 5% și asupra beneficiului rezultat și din aceste operațiuni.

3. Art. 7 din legea patentelor fiind referitor numai la patenta fixă, ca atare nu poate fi aplicat și la taxa proporțională; și a se scuti de această taxă beneficiul rezultat din operațiunile de loterie ce patentabilul exercită împreună cu cele de bancă, ar însemna să se creeze o categorie de scutiri neprevăzută de lege. În adevăr, nu se poate obiecta că vânzarea biletelor de loterie nu este o operație de bancă, căci comerțul de bancher cuprinde în sine un cumul de operațiuni diferite, ca zărafia, schimbul, scontul, etc., care luate în mod separat ar constitui fiecare în parte un comerț deosebit, ca și operațiunile de loterie, dar care exercitate la un loc și de același comerciant constituie comerțul de bancher, care singur are dreptul să fie impus la taxa proporțională de 5% asupra beneficiului net rezultat din bilanț. (Cas. s. III, decizia fiscală No. 103 din 28 Mai 1913, prin care s'a casat decizia comisiei de apel din jud. Brăila No. 60/913).

Ecouri dela examenele de drept

XXI

— Ce erau decemviri stilitibus judicandis!

— Acei cari au făcut legea celor 12 table!